http://congress.eab.org.tr

5. INTERNATIONAL CONGRESS OF EDUCATIONAL RESEARCH

6 - 9 June 2013

Çanakkale
TURKEY

Peace, Memory & Educational Research

CONGRESS PROCEEDINGS (FULL TEXT)

WERA
The World Education Research Association

EERA
European Educational Research Association

The International Association Of Qualitative Inquiry

International Association Of Educators

V. ULUSLARARASI TÜRKİYE EĞİTİM ARAŞTIRMALARI KONGRE KİTABI

Editörler

Doç. Dr. Mustafa Yunus ERYAMAN

Prof. Dr. Aziz KILINÇ

Yrd. Doç. Dr. Necati CERRAHOĞLU

Yrd. Doç. Dr. Enver YOLCU

Yrd. Doç. Dr. Gürkan ERGEN

TAM METİN BİLDİRİLERİ KİTABI

CONGRESS PROCEEDINGS (FULL TEXT)

The Fifth International Congress of Educational Research

"Peace, Memory & Education Research"

6 - 9 June, 2013

Çanakkale Onsekiz Mart University

Organized by
Educational Research Association (EAB) & Çanakkale Onsekiz Mart University
In collaboration with
International Association of Educators
European Educational Reesearch Association
World Education Reseach Association, International Association of Qualitative Inquiry
&
Ministry of National Education

2013

5. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi

V. International Congress of Educational Research

ISBN - 978-605-60682-6-3

Saygıdeğer Katılımcılar, Değerli Konuklar,

Eğitim Araştırmaları Birliği Başkanı olarak Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ile ortaklaşa düzenlemiş olduğumuz 5. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi'ne "Hoşgeldiniz" diyor, hepinizi saygı ile selamlıyorum. Çanakkale Savaşlarının 100. yıl dönümü etkinlikleri çerçevesinde düzenlenecek olan kongremiz Avrupa Eğitim Araştırmaları Birliği, Dünya Eğitim Araştırmaları Birliği, Uluslararası Eğitimciler Birliği, Coventry Üniversitesi, Laquila Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi ve Uluslararası Nitel Araştırmalar Birliği desteği ile gerçekleştirilecektir. Kongremize 15 farklı ülkeden katılan 700'ü aşkın akademisyen 4 gün boyunca 400'e yakın bildiri ve 15 poster sunacaktır. Kongremiz çerçevesinde ayrıca 5 çalıştay ve 2 panel gerçekleştirilecektir. Bu büyük organizasyonun üniversitelerinin ev sahipliğinde gerçekleşmesini sağlayan Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörü sayın Prof. Dr. Sedat Laçiner'e teşekkürü bir borç biliriz.

Kongremizin organizasyonunun Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde gerçekleştirilmesinde emek sarf eden Kongre Düzenleme Kurulu Başkanları Prof. Dr. Aziz Kılınç ve Yard. Doç. Dr. Enver Yolcu'ya, Kongre Bilim Kurulu ve Düzenleme Kurulu Üyelerine, Kongre Program Başkanlarına ve Üyelerine; hakem kurulunda yer alan ve değerlendirmeleriyle katkılarını esirgemeyen öğretim üyelerine şükranlarımızı sunuyoruz. Ayrıca kongremize destek veren bütün kurum, kuruluş ve sponsorlarımıza teşekkürlerimizi ifade etmek istiyorum.

Kongremize davetli konuşmacı olarak katılan Prof. Dr. Mustafa İsen, Prof. Dr. Johan Galtung, Prof. Dr. Francesco Sidoti, Prof. Dr. Ron E. McBride, Prof. Dr. Mustafa Safran ve Prof. Dr. Selahattin Turan sunumlarıyla kongremize önemli katkılar sağlayacaklardır. Bu etkinliğe verdikleri katkıdan dolayı davetli konuşmacılarımıza şükranlarımızı ifade etmek istiyorum.

Bu vesile ile sizlere, Turkiye ve Avrupa tarihinin en büyük eğitim araştırmaları kongresi olması beklenen Avrupa Eğitim Araştırmaları Kongresi'ni (ECER-2013) 09-13 Eylül 2013 tarihlerinde Bahçeşehir Üniversitesi'nde düzenleyeceğimizi duyurmak isterim.

Yararlı ve üretken bir kongre geçirmenizi dilerken, kongremizin ülkemizde ve dünyada barış ve kardeşliğe katkı yapmasını umuyor ve hepinizi saygı ile selamlıyorum.

Saygılarımla,

Dr. Mustafa Yunus ERYAMAN

Eğitim Araştırmaları Birliği Başkanı

Chair of the Congress

Prof. Dr. Aziz KILINÇ

Assist. Prof. Dr. Enver YOLCU

ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN	Pamukkale University
Prof. Dr. Adnan BAKİ	Karadeniz Teknik University
Prof. Dr. Adnan TEPECİK	Başkent University
Prof. Dr. Adil TÜRKOĞLU	Adnan Menderes University
Prof. Dr. Ahmet İNAM	Orta Doğu Teknik University
Prof. Dr. Ahmet DUMAN	MuğlaUniversity
Prof. Dr. Alberto CRESCENTINI	University of Applied Science of Southern Switzerland
Prof. Dr. Emanuele BERGER	University of Applied Science of Southern Switzerland
Prof. Dr. Davide ANTOGNAZZA	University of Applied Science of Southern Switzerland
Prof. Dr. Luca Sciaroni	University of Applied Science of Southern Switzerland
Prof. Dr. Ali BALCI	Ankara University
Prof. Dr. Ali YILDIRIM	Orta Doğu Teknik University
Prof. Dr. Ali ŞİMŞEK	Anadolu University
Prof. Dr. Ali İlker GÜMÜŞELİ	Yıldız Teknik University
Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU	Adnan Menderes University
Prof. Dr. Ayşe AKYEL	Yeditepe University
Prof. Dr. Ayşen BAKİOĞLU	Marmara University
Prof. Dr. Aytekin ŞİŞMAN	Sakarya University
Prof. Dr. Ayten GENÇ	Hacettepe University
Prof. Dr. Bertram BRUCE	Illinois University
Prof. Dr. Bilal YÜCEL	Cumhuriyet University
Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK	Ankara University
Prof. Dr. Birsen TÜTÜNİŞ	İstanbul Aydın University
Prof. Dr. Bünyamin ÖZGÜLTEKİN	Trakya University
Prof. Dr. Brian Chalkley	Plymouth University
Prof. Dr. Cem ALPTEKİN	Doğuş University
Prof. Dr. Cemalettin ŞAHİN	Gazi University
Prof. Dr. Christoph WULF	Freie Universität Berlin
Prof. Dr. David BLOOME	The Ohio State University
Prof. Dr. Durmuş YILMAZ	Konya Selçuk University
Prof. Dr. Emrullah İŞLER	Gazi University
Prof. Dr. Esmahan AĞAOĞLU	Anadolu University
Prof. Dr. Esra ÖMEROĞLU	Gazi University
Prof. Dr. Ferhan ODABAŞI	Anadolu University
Prof. Dr. Filomena CAPUCHO	Catholic University
Prof. Dr. Göksel AĞARGÜN	Yıldız Teknik University

Prof. Dr. Gazanfer DOĞU	Abant İzzet Baysal University
Prof. Dr. Hafize KESER	Ankara University
Prof. Dr. Hakkı YAZICI	Afyonkarahisar Kocatepe University
Prof. Dr. Haluk SORAN	Hacettepe University
Prof. Dr. Halil İbrahim YALIN	Gazi University
Prof. Dr. Hamidullah BALTABAYEV	Özbekistan Milli University
Prof. Dr. Hasan BACANLI	Gazi University
Prof. Dr. Hüseyin BAŞAR	Hacettepe University
Prof. Dr. Hüseyin KIRAN	Pamukkale University
Prof. Dr. Hüsnü BAYSAL	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. İbrahim ATALAY	Dokuz Eylül University
Prof. Dr. İbrahim YOLDAŞEV	Taşkent Pedagoji University
Prof. Dr. İsmet ÇETİN	Gazi University
Prof. Dr. Jelena PETRUCIJOVA	University of Ostrava
Prof. Dr. Kemal YÜCE	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Kasım KARAKÜTÜK	Ankara University
Prof. Dr. Kerstin MERZ-ATALIK	Ludwigsburg University
Prof. Dr. Kwok Keung HO	Hong Kong Institute of Education
Prof. Dr. Liora BRESLER	Illinois University
Prof. Dr. M.Hamil NAZİK	Gazi University
Prof. Dr. M.Fatih KİRİŞCİOĞLU	Gazi University
Prof. Dr. Mehmet Durdu KARSLI	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Mehmet GÜNDOĞDU	Mersin University
Prof. Dr. Mehmet GÜROL	Fırat University
Prof. Dr. Mehmet ŞİŞMAN	Eskişehir Osmangazi University
Prof. Dr. Meral UYSAL	Ankara University
Prof. Dr. Metehan UZUN	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Murat ALTUN	Uludağ University
Prof. Dr. Mustafa AYDOĞDU	Gazi University
Prof. Dr. Mustafa CEMİLOĞLU	Uludağ University
Prof. Dr. Mustafa ARSLAN	Yıldız Teknik University
Prof. Dr. Mustafa KAÇALİN	Marmara University
Prof. Dr. Mustafa SAFRAN	Gazi University
Prof. Dr. Mustafa SAĞLAM	Anadolu University
Prof. Dr. Nazım Hikmet POLAT	Gazi University
Prof. Dr. Necdet HAYTA	Gazi University
Prof. Dr. Nizameddin MAHMUDOV	Taşkent Pedagoji University
Prof. Dr. Nuray SENEMOĞLU	Hacettepe University
Prof. Dr. Nuray SUNGUR	Kocaeli University
Prof. Dr. Onur Bilge KULA	Hacettepe University
Prof. Dr. Oğuz ÖCAL	Gazi University
Prof. Dr. Özcan DEMİREL	Hacettepe University
Prof. Dr. Peter McLAREN	University of California
Prof. Dr. phil. Sigrid Tschöpe-Scheffler	Fachhochschule Köln
Prof. Dr. Ramazan ÖZEY	Marmara University
Prof. Dr. Rauf YILDIZ	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Recep DUYMAZ	Trakya University
Prof. Dr. Recep SONGÜN	Yaşar University
Prof. Dr. Remzi Y. KINCAL	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Reşide KABADAYI	Dokuz Eylül University
Prof. Dr. Rıfat MİSER	AnkaraUniversity
Prof. Dr. Roddy GALLACHER	Metropolitan University
Prof. Dr. Salih ÇEPNİ	Karadeniz Teknik University

Prof. Dr. Selahaddin ÖĞÜLMÜŞ	Ankara University
Prof. Dr. Selahattin TURAN	Eskişehir Osmangazi University
Prof. Dr. Sema KANER	Ankara University
Prof. Dr. Servet BAYRAM	Marmara University
Prof. Dr. Şuayip KARAKAŞ	Gazi University
Prof. Dr. Şule ERÇETİN	Hacettepe University
Prof. Dr. Tahsin AKTAŞ	Gazi University
Prof. Dr. Timur KOCAOĞLU	Michigan University
Prof. Dr. Tözün ISSA	Metropolitan University
Prof. Dr. Turan AKBAŞ	Çukurova University
Prof. Dr. Tülin POLAT	İstanbul University
Prof. Dr. Udo KERN	Universität Rostck
Prof. Dr. Vedat ÖZSOY	TOBB ETÜ
Prof. Dr. Yang CHANGYONG	Southwest China Normal University
Prof. Dr. Yavuz AKPINAR	Boğaziçi University
Prof. Dr. Yüksek KAVAK	Hacettepe University
Prof. Dr. Salih UŞUN	Muğla University
Prof. Dr. Okan YAŞAR	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Osman İmamoğlu	Ondokuz Mayıs University
Prof. Dr. Rasim KALE	Karadeniz Teknik University
Prof. Dr. Erdal ZORBA	Gazi University
Prof. Dr. Arslan KALKAVAN	Dumlupınar University
Prof. Dr. M. Akiş ZİYAGİL	Amasya University
Prof. Dr. Gıyasettin DEMİRHAN	Hacettepe University
Prof. Dr. Emine Rüya ÖZMEN	Gazi University
Prof. Dr. Aziz KILINÇ	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Rengin ZEMBAT	Marmara University
Assoc. Prof. Dr. Fatih KILINÇ	Süleyman Demirel University
Assoc. Prof. Dr. Ali YAKICI	Gazi University
Assoc. Prof. Dr. Feride BACANLI	Gazi University
Assoc. Prof. Dr. Gölge SEFEROĞLU	Orta Doğu Teknik University
Assoc. Prof. Dr. Hayati AKYOL	Gazi University
Assoc. Prof. Dr. İlhan VARANK	Yıldız TeknikUniversity
Assoc. Prof. Dr. Musa ÇİFTÇİ	Uşak University
Assoc. Prof. Dr. Nevide AKPINAR DELLAL	Çanakkale Onsekiz Mart University
Assoc. Prof. Dr. Yasemin BAYYURT	Boğaziçi University
Assoc. Prof. Dr. Zeynep HAMAMCI	Gaziantep University
Assoc. Prof. Dr. E. Rüya Güzel ÖZMEN	Gazi University
Assoc. Prof. Dr. Cengiz ARSLAN	İnönü University
Assoc. Prof. Dr. Ömer Çakır	Çankırı Karatekin University
Assoc. Prof. Dr. Gülden UYANIK BALAT	Marmara University
Assist. Prof. Dr. Raul Alberto Mora Velez	Universidad Pontificia Bolivariana
Assist. Prof. Dr. Nancy Steele-Makasci	Utah Valley University
Dr. Vahap ÖZPOLAT	Ministry of Education

ORGANIZATION COMMITTEE

President of the Congress

Prof. Dr. Sedat LAÇİNER
Rector of Çanakkale Onsekiz Mart University

Assoc. Prof. Dr. Mustafa Yunus ERYAMAN
Educational Research Association

Chairs of the Organization Committee

Prof. Dr. Aziz KILINÇ
Assist. Prof. Dr. Enver YOLCU

Prof. Dr. Kemal YÜCE	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Ramazan GÜLENDAM	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Alparslan ÖZERDEM	Coventry University
Prof. Dr. Mehmet GÜROL	Yıldız Teknik University
Prof. Dr. Dinçay KÖKSAL	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. İsmail DOĞAN	Ankara University
Prof. Dr. Metehan UZUN	Çanakkale Onsekiz Mart University
Doç. Dr. Ebru AKTAN	Çanakkale Onsekiz Mart University
Doç. Dr. Havise GÜLEÇ	Çanakkale Onsekiz Mart University
Doç. Dr. Selçuk UYGUN	Akdeniz University
Doç. Dr. Murat KAHVECİ	Çanakkale Onsekiz Mart University
Doç. Dr. Abdullah ŞAHİN	Çanakkale Onsekiz Mart University
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN	Çanakkale Onsekiz Mart University
Doç. Dr. Salih Zeki GENÇ	Çanakkale Onsekiz Mart University
Doç. Dr. Hasan ARSLAN	Çanakkale Onsekiz Mart University
Doç. Dr. Adem SEZER	Çanakkale Onsekiz Mart University
Doç .Dr. Ömer ÇAKIR	Çankırı Karatekin University
Yrd. Doç. Dr. Necati CERRAHOĞLU	Çanakkale Onsekiz Mart University
Yrd. Doç. Dr. Gürkan ERGEN	Çanakkale Onsekiz Mart University
Yrd. Doç. Dr. Raul Alberto Mora Velez	Universidad Pontificia Bolivariana
Yrd. Doç. Dr. Osman ÇEKİÇ	Çanakkale Onsekiz Mart University
Yrd. Doç. Dr. Mülayim GÜRE	Çanakkale Onsekiz Mart University
Yrd. Doç. Dr. Gürsoy MERİÇ	Çanakkale Onsekiz Mart University
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Kaan DEMİR	Çanakkale Onsekiz Mart University
Yrd. Doç. Dr. Ece ZEHİR TOPKAYA	Çanakkale Onsekiz Mart University
Yrd. Doç. Dr. Ercan KOCAYÖRÜK	Çanakkale Onsekiz Mart University
Yrd. Doç. Dr. Hayri ÇAMURCU	Çanakkale Onsekiz Mart University
Yrd. Doç. Dr. Keziban TEKŞAN	Çanakkale Onsekiz Mart University
Yrd. Doç. Dr. Haydar DURUKAN	Çanakkale Onsekiz Mart University
Doç. Dr. Kemal MAKASCI	Utah Valley University (US Coordinator)
Dr. İ. Hakkı YAVUZCAN	University of Tübingen (EU Coordinator)

Secretary

Res. Assist. Ömer KOÇER	Çanakkale Onsekiz Mart University
Res. Assist. Fatih KANA	Çanakkale Onsekiz Mart University
Res. Assist. Mustafa GÖNÜLAL	Çanakkale Onsekiz Mart University
Tayfun TAŞBİLEK	Çanakkale Onsekiz Mart University

Program Numaraları / Division No

1. Eğitim Yönetimi	1. Educational Administration
2. Eğitim Politikaları	2. Educational Policy Studies
3. Eğitim Programları ve Öğretim	3. Curriculum and Instruction
4. Eğitim Teknolojisi	4. Instructional Technologies
5. Fen Bilimleri Eğitimi	5. Science Education
6. Matemtik Eğitimi	6. Mathematics Education
7. İlköğretim	7. Elementary Education
8. Güzel Sanatlar Eğitimi	8. Fine Arts Education
9. Okul Öncesi Eğitimi	9. Early Childhood Education
10. Özel Eğitim	10. Special Education
11. Öğretmen Yetiştirme	11. Teacher Education
12. Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	12. Counseling Psychology
13. Sosyal Bilimler Eğitimi	13. Social Studies Education
14. Spor Bilimleri Eğitimi	14. Physical Training and Sports Education
15. Mesleki ve Teknik Eğitim	15. Technical and Vocational Education
16. Yabancı Diller Eğitimi	16. Foreign Languages Education
17. AB Eğitim Programları	17. EU Education Programs
18. Türkçe Konuşan Cumhuriyetlerin Eğitim Programları	18. Turkic Countries Educational Programs
19. Eğitim Tarihi	19. History of Education
20. Türkçe Eğitimi	20. Turkish Education
21. Eğitim Psikolojisi	21. Educational Psychology
22. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	22. Educational Measurement and Evaluation
23. Yükseköğretim	23. Higher Education
24. Din Eğitimi	24. Religious Education
25. Eğitim Felsefesi	25. Philosophy of Education
26. Halk Eğitimi ve Yaşam Boyu Öğrenme	26. Public Education and Life Long Learning
27. Demokrasi ve İnsan Hakları Eğitimi	27. Democracy and Human Rights Education
28. Sağlık Eğitimi	28. Health Education
29. Çevre Eğitimi	29. Environmental Education
30. Mühendislik Eğitimi	30. Engineering Education
31. Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	31. Child Development and Education
32. Eğitim Sosyolojisi	32. Educational Sociology
33. Medya Okuryazarlığı	33. Media Literacy
34. Sevgi Eğitimi	34. Pedagogy of Human Love

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER 19

BÖLÜM 1 35

EĞİTİM YÖNETİMİ 35

BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNDE ÖĞRETİMSEL HEDEFLERİN BELİRLENMESİ SÜRECİNDE MÜDÜR ROLLERİ 36

OKUL YÖNETİCELERİNİN STRATEJİK YÖNETİME İLİŞKİN ALGI VE UYGULAMALARI 49

İLKOKUL MÜDÜRLERİNDE MESLEKİ DOYUM İLE BENLİK SAYGISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 61

STRES KAYNAKLARI VE STRESİN OKUL YÖNETİMİNE, ÖĞRETMENLERE VE EĞİTİME YANSIMALARI 75

OKUL ÖRGÜTLERİNDE İŞ DEVAMSIZLIĞI 88

THE PHYSICAL STRUCTURE OF THE SCHOOL AND EDUCATION 100

ÖRGÜTSEL ADALET İLE ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ 112

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN ÖĞRETMENLERİN SINIF YÖNETİMİNİN ETKİLİLİĞİ HAKKINDAKİ ALGILARININ BELİRLENMESİ 129

ÖRGÜTSEL KÖRLÜK VE OKUL 150

LİDER BİREYLER YETİŞTİRMELERİ BEKLENEN ÖĞRETMEN ADAYLARININ LİDERLİK STİLLERİ 158

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN PERFORMANSLARININ YAŞLARINA, MEZUN OLDUKLARI OKUL TÜRÜNE VE MESLEKTEKİ HİZMET SÜRELERİNE GÖRE 360 DERECE GERİ BİLDİRİM YOLUYLA DEĞERLENDİRİLMESİ 169

OKUL MÜDÜRLERİNİN KULLANDIĞI MOTİVASYONEL DİLİN ÖĞRETMENLERİN ÖRGÜTSEL VATANDAŞLIK DAVRANIŞLARINA OLAN ETKİSİ: MOTİVASYONEL DİL TEORİSİ IŞIĞINDA 185

VELİLERİN ÖĞRETMENLERE UYGULADIĞI ŞİDDETE YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA 201

SOSYAL DESTEK VE ÖZSAYGI 978

5.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM MOTİVASYONU DÜZEYLERİ 984

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OKUL DENEYİMİ VE ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ..... 992

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN YENİLENEN HAYAT BİLGİSİ DERSİ PROGRAMINI UYGULAMAYA YÖNELİK ÖZ-YETERLİK ALGILARI 1002

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ'NİN İLKÖĞRETİM PROGRAMLARINDAKİ YERİ* 1020

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETMEN ÖZ-YETERLİK İNANÇLARI İLE MATEMATİK ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ÖZ-YETERLİK İNANÇLARININ İNCELENMESİ 1031

İLKOKUL BİRİNCİ SINIF ÖĞRETMENLERİNİN TÜKENMİŞLİK DURUMU 1046

KIYAFET SERBESTLİĞİNİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ 1060

BÖLÜM 8 1074

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ 1074

GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNDE SANAT ELEŞTİRİSİ ÖĞRETİMİNİN ÖNEMİ 1075

GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE DİSİPLİNLERARASI YAKLAŞIMIN ÖĞRENCİLERİN DERSE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ VE ÜRÜNLERİNE ETKİSİ..... 1080

BARIŞ KAVRAMININ ÇOCUK RESİMLERİNE YANSIMA ŞEKİLLERİ 1097

İLK VE ORTAÖĞRETİM OKULLARINDA GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİNİN ÖNEMİ 1103

SANAT EĞİTİMİNDE BİR BAŞLANGIÇ REFERANSI OLARAK ESKİZ VE NEŞ'E ERDOK RESİMLERİ ÖRNEKLEMİNDE YARATICI SÜREÇLE İLİŞKİSİ 1107

MUSIC EDUCATION OF ISTANBUL ARMENIANS: CHOIRS 1114

SAVAŞ KONULU ÇALIŞMALARIN BARIŞA KATKILARI VE ÖZGÜN BASKIRESİMDE SAVAŞ TEMASI..... 1123

ÇALGI ÖĞRETİMİNDE ALGILAMA VE MÜZİK HAFIZASI 1133

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ALANA YÖNELİK İNTERAKTİF VE ONLİNE EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ 1151

GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİK TERCİHLERİ VE TÜR SAPTAMA DÜZEYLERİ 1162

SANAT EĞİTİMİNİN ETKİLİLİĞİNİ ARTTIRMADA MOTİVASYONUN ÖNEMİ 1172

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMLERİNDEKİ FOTOĞRAF DERSLERİNİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ 1187

STAYING BETWEEN THE "COMMUNICATION" & "ART": RADIO-CINEMA-TV EDUCATION IN UNIVERSITIES; PROBLEMS, PESPECTIVES 1200

GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN VİYOLONSEL DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ 1213

MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİNDE MİKRO ÖĞRETİM UYGULAMALARI 1218

GÜZEL SANATLAR VE SPOR LİSELERİ 10 SINIF PİYANO DERS KİTABININ ELEŞTİREL İNCELENMESİ 1225

GÖRSEL SANATLAR DERSİ VE DEĞERLER EĞİTİMİ İLİŞKİSİ 1233

MÜZE VE GALERİ ZİYARETİNİN ÇOCUKLARIN RESİMLERİ ÜZERİNE ETKİSİ 1243

YİRMİNCİ YÜZYILIN ÖNEMLİ SANAT EĞİTİMCİLERİNDEN VİKTOR LOWENFELD 1252

SANATIN ÖĞRETİMİNDE SANAT TARİHİ DİSİPLİNİNİN GELİŞMİŞ ÜLKELERDEKİ UYGULAMALARI VE TÜRKİYE EĞİTİM SİSTEMİNE YANSIMALARI 1260

BÖLÜM 9 1266

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ 1266

4-6 YAŞ ÇOCUK ÖYKÜLERİNDEKİ KADIN KAHRAMANLARIN MESLEKSEL ANALİZİ 1267

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ YARATICILIK VE GELİŞTİRİLMESİ DERSİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ 1277

1994-2002-2006-2012 OKUL ÖNCESİ PROGRAMLARINDAKİ BARIŞ KAVRAMININ AMAÇ VE KAZANIMLAR AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI 1282

PROJE TABANLI ÖĞRENME YAKLAŞIMI İLE 48-60 AYLIK ÇOCUKLARA GERİ DÖNÜŞÜM KAVRAMININ KAZANDIRILMASI 1300

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN ÇOCUK SEVME DÜZEYLERİNİN SOSYODEMOGRAFİK DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ 1309

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ALANA YÖNELİK İNTERAKTİF VE ONLİNE EĞİTİME İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF MUSIC TEACHER CANDIDATES' VIEWS ON FIELD ORIENTED INTERACTIVE AND ONLINE EDUCATION

Yrd. Doç. Dr. Begüm YALÇINKAYA
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü,
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, ÇANAKKALE
yalcinkayabegum@yahoo.com
Yrd. Doç. Dr. A. Can ELDEMİR
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü,
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, ÇANAKKALE
caneldemir@hotmail.com

ÖZET

Bilgisayar kullanımı, müziğin sanatsal, bilimsel ve eğitim boyutlarında yapılan çalışmaların üretim ve yayım gibi çeşitli aşamalarında önemli bir unsur haline gelmiştir. Teknolojik gelişme ve ilerlemenin, müzik eğitimi alanına sunduğu katkı büyüktür. Müzik eğitiminde teknoloji kullanımına bağlı gelişmeler, öğretmen profilini de olumlu yönde etkilemektedir.

Yeni eğitim anlayışını önemli ölçüde etkileyen bilgisayar destekli eğitimin en önemli basamakları; interaktif ve online eğitimdir. İnteraktif ve online eğitim, müzik öğretmen adaylarına mesleki gelişimleri açısından birçok üstünlük sağlayabilecek ve çağın gerektirdiği yeni öğretmen profiline uygun donanıma sahip olmalarında yardımcı olabilecek niteliktedir. Ancak müzik öğretmeni adaylarının interaktif ve online eğitim hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmadıkları düşünülmektedir. Bu araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının, interaktif ve online eğitimi tanıma durumları üzerinde durulmuş ve uygulama önerilerinde bulunulmuştur.

Araştırma kapsamında oluşturulan anket, dört üniversitenin üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinden oluşan 145 kişiye uygulanmıştır. Anketlerden elde edilen veriler SPSS 15.0 paket programı yardımı ile analiz edilmiş, tablolar halinde düzenlenmiş ve yorumlanmıştır. Analiz sonucunda öğretmen adaylarının interaktif ve online eğitim hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmadıkları, bugüne kadar almış oldukları eğitim içerisinde interaktif ve online eğitimden yeterince faydalanamadıkları, ancak bu eğitimin, müzik öğretmenliği alan derslerine önemli ölçüde katkı sağlayacağı düşüncesinde birleştikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler:Müzik Eğitimi, Öğretmen Yetiştirme, Bilgisayar, İnteraktif Eğitim, Online Eğitim

ABSTRACT

Use of computer in music, which is a significant element of culture, is today an indispensable factor in the processes of production, broadcasting and music education. The contribution of technologic development and improvement to the field of music education is huge. Developments related to the use of technology in music education positively affect teacher profile too.

The most important steps of computer assisted education that affect new education understanding significantly are interactive and online education. Interactive and online education has enough quality to ensure supremacy to music teacher candidates in terms of their professional development and to help them have qualities proper to the new teacher profile. But it is thought that music teacher candidates don't have sufficient knowledge about interactive and online education. In this research, the issue of music teacher candidates' knowledge about interactive and online education was discussed and application recommendations were made.

The survey, made in scope of the research, was conducted on totally 145 students studying at third and fourth grades of four universities. Data collected from surveys were analyzed with SPSS 15.0 package program, organized as tables and interpreted. At the end of the analysis, it was determined that teacher candidates don't have sufficient knowledge about interactive and online education, they didn't benefit from interactive and online education in the education that they received until today, but they were likeminded on the idea that aforementioned education will significantly contribute to music teaching field courses.

Key Words: Music Education, Teacher Education, Raising Teacher, Computer, Interactive Education, Online Education.

1. GİRİŞ

İnternet ve web teknolojilerinin insan hayatına girmesi, eğitimde yeni açılımlara yol açmış ve web teknolojilerinin eğitimde kullanılması ile internette e-kitaplar, eğitim portalları, online dersler, slaytlar, ders notları ve bir çok online öğretim materyali bulunabilir hale gelmiştir (Kaya ve Altun, 2009: 136). Ayrıca, e-öğrenme sayesinde eğitim daha standart hale gelmiş, içeriği zenginleşmiş, öğrenme derecesi ve eğitimin kalitesi artmıştır (Yazıcı, 2004: 181-182).

Bilgisayar son yıllarda, çeşitli ve zengin veri kaynaklarına sahip olan müzik alanında da oldukça yaygın bir biçimde kullanılmaya başlanmıştır. Söz konusu alanda, birçok program ve sitenin; interaktif eğitim, online eğitim, nota yazımı, düzenleme, ses örnekleme-işleme ve müzikal analize yönelik hizmetler verdiği bilinmektedir (Yalçınkaya, 2007:857).

"İnteraktif programlar müzik eğitiminin hemen her sahasında ve her seviyede kullanılmaktadır. Her bir program çalgı, ses ve müzik kuramları eğitimi gibi belli bir sahaya yönelik olabildiği gibi, nota okuma, piyano, kulak eğitimi gibi birden fazla konuya yönelik uygulamalar da görülebilmektedir" (Can, 2000: 131). Gerek online sistemler gerekse CD Rom'lar aracılığıyla kullanılan, interaktif müzik eğitim programları, müzik eğitiminde çarpıcı değişikliklere yol açarak bir müzik öğretmeni adayına pek çok bakımdan üstünlük sağlamaktadır (Levendoğlu, 2004: 221). Bilgisayar dünyasında ve interaktif müzik programcılığında son yıllarda yaşanan hızlı gelişme, bilgisayarların müzikteki ağırlığını da hızla arttırmakta ve geleneksel müzik eğitiminin çehresini radikal bir değişime sürüklemektedir (Arapgirlioğlu, 2003:164).

Online sistemlerin müzik eğitimine yeni boyutlar kazandırdığı, öğrencinin kendi öğretmenini seçebilmesi, kolaylıkla çok geniş kitlelere ulaşabilmesi, zaman ve maddi açıdan eğitim-öğretim maliyetini azaltması gibi birçok avantaj sağladığı bir gerçektir. Ayrıca görüntülü ve sesli mesajların karşılıklı olarak iletilmesini mümkün kılan online eğitim sistemlerinde çoktan seçmeli testlerle müzik tür ve biçimleri, çalgılar ve besteciler gibi pek çok alanda öğrencinin bilgi durumları ölçülebilmektedir (Can, 2002: 3).

Günümüzde müzik, gelişen teknoloji araçları ve her gün daha da hızlanan internet sayesinde sınırların ötesine saliselerle ulaşmakta ve paylaşım her geçen gün hızla artmaktadır. Ancak bu noktada beklenilen düzeyde verilmeyen müzik eğitimlerinin de aynı hızla yayıldığı söylenebilir. İnternet ortamında kültürümüze ait birçok bilginin ve çalgılarımızın işin ehli olmayan kişilerce online olarak öğretildiği de görülmektedir.

Öğretmen yetiştirme sürecinin etkili ve çağdaş bir yöntemini oluşturabilecek olan interaktif ve online eğitim sistemi; teknik özelliği gereği, bir yandan uluslararası etkileşimli öğretmenler yaratırken; diğer taraftan yabancı ülkelerde yaşayan Türk gençlerine gelenek, görenek ve kimliklerini güçlü kılan bir Müzik Eğitimini alma olanağını da sağlamış olacaktır. Bu sistem sayesinde yabancı ülkelerde yaşayan gençlerimiz, müziğimizle ilgili en doğru bilgi ve yorumları, hatalı bir eğitim alma endişesi taşımadan doğrudan ve birebir olarak öğrenmiş olacaklardır.

Bu araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının "İnteraktif Eğitim" ve "Online Eğitim" yöntemlerini tanıma durumları üzerinde durulacak ve uygulama önerilerinde bulunulacaktır. Araştırma, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda 2008–2009 öğretim yılında eğitim gören 1.2.3 ve 4. sınıf öğrencilerinin görüşlerine dayanmaktadır. Verilerin çözümlenmesinde, SPSS 13.0 (Statistical Packet for Social Studies) programı kullanılarak analiz yapılmıştır. Analiz sonucunda öğretmen adaylarının "İnteraktif Eğitim" ve "Online Eğitim"i büyük oranda tanımadıkları, bu yönde herhangi bir eğitim almadıkları, ancak bu uygulamayla çeşitli alanlarda mesleki eğitim almak istedikleri sonucuna varılmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırma betimsel nitelikte olup, tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tarama araştırmaları, var olan durumun fotoğrafını çekerek betimleme yapmayı amaçlar. Bu amaç doğrultusunda veriler, genellikle geniş bir kitleden araştırmacı tarafından belirlenen cevap seçenekleri kullanılarak elde edilir (Büyüköztürk ve diğerleri 2008: 226-227).

2.2. Örneklem

Araştırmanın örneklemini Gazi Üniversitesi, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olan bilgisayar dersi almış 145 öğrenci oluşturmaktadır. Tablo 1'de araştırmaya katılan öğrencilerin profili sunulmuştur.

Tablo 10. Araştırmaya katılan öğrencilerin profili

Üniversite	Çalışma Grubu				
	Kız		Erkek	TOPLAM	
	f	%	f	%	f
Gazi Üniversitesi	39	65	21	35	60
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	32	69,6	14	30,4	46
Pamukkale Üniversitesi	11	42,3	15	57,7	26
Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi	6	46,2	7	53,8	13

TOPLAM	88	60,7	57	39,3	145

Tablo 1'de görüldüğü gibi, çalışma grubunun %41,4'ü Gazi Üniversitesi, %31,7'si Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, %17,9'u Pamukkale Üniversitesi ve %9'u Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan 145 öğrencinin 88'i (%60,7) kız, 57'si (%39,3) erkektir ve bu öğrencilerin 77'si (%53,1) üçüncü sınıf, 68'i (%46,9) dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Araştırmayı şekillendiren verilerin yarısına yakınının Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında eğitim gören öğrencilerinden elde edildiği ve araştırmaya katılan öğrencilerin ağırlıklı olarak bayanlardan meydana geldiği söylenebilir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma kapsamında öncelikle ilgili literatür taranarak ölçek maddeleri belirlenmiş, ardından uzman görüşleri alınarak anket oluşturulmuştur. Anket soruları araştırmanın içeriği nedeniyle çoktan seçmeli cevapları da içermektedir. Oluşturulan anket örneklem grubundan bağımsız olarak seçilen 60 kişiye uygulanmıştır. Elde edilen veriler sonucunda tekrar düzenlenmiş, ardından belirlenen örneklem grubuna uygulanmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması

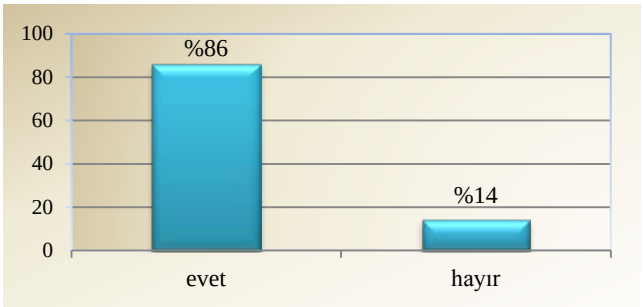
Veri toplama sürecinde öncelikle, ilgili literatür taranarak gerekli notlar alınmış ve ardından veri toplamak amacıyla hazırlanan anket Gazi Üniversitesi, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olan bilgisayar dersi almış 145 öğrenciye uygulanmıştır.

2.5. Verilerin Çözümlenmesi

Araştırma kapsamında, anketlerden elde edilen verilerin çözümlenmesi aşamasında SPSS 13.0 paket programı kullanılarak frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmış, sonuçlar tablolar ve grafiklerle verilip yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

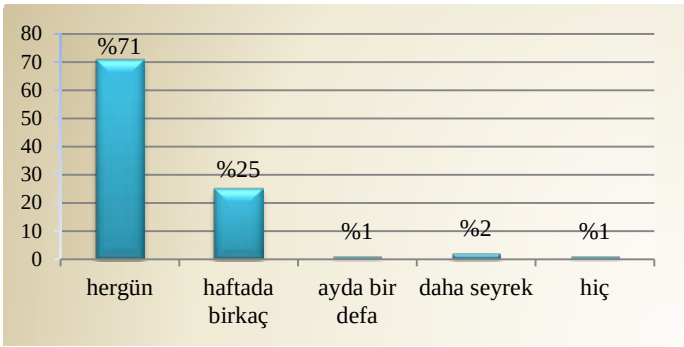
1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Kişisel Bilgisayar Sahibi Olma Durumları

Grafik 1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Kişisel Bilgisayar Sahibi Olma Durumları

Grafik 1'de görüldüğü gibi, çalışmaya katılan öğretmen adaylarının %86'sının kişisel bilgisayarı bulunmakta, %14'ünün ise bulunmamaktadır. Bu bulgulardan yola çıkılarak öğretmen adaylarının büyük bölümünün kişisel bilgisayar sahibi olduğu ve adaylar arasında bilgisayarın yaygın bir biçimde kullandığı söylenebilir.

2. Müzik Öğretmeni Adaylarının Bilgisayarı Kullanma Sıklığı

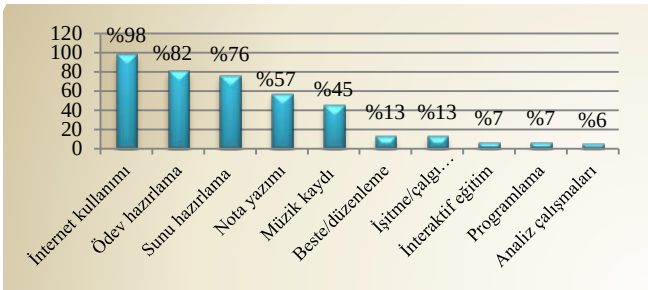

Grafik 2. Müzik Öğretmeni Adaylarının Bilgisayarı Kullanma Sıklığı

Grafik 2'de görüldüğü gibi, çalışmaya katılan öğretmen adaylarının %71'i her gün, %25'i haftada birkaç gün bilgisayar kullanmaktadır. Bu durum, bilgisayarın katılımcı öğretmen adayları tarafından yoğun bir biçimde kullanıldığını göstermektedir.

Grafikte, toplamda %4'lük dilimde yer alan öğretmen adaylarının ise, kişisel bilgisayar sahibi olmamalarından kaynaklı olarak bilgisayarı yeterince kullanamadıkları düşünülebilir.

3. Müzik Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Kullanım Amaçları

Grafik 3. Müzik Öğretmeni Adaylarının Bilgisayar Kullanım Amaçları

*Bu soruda birden fazla işaretleme yapılmıştır.

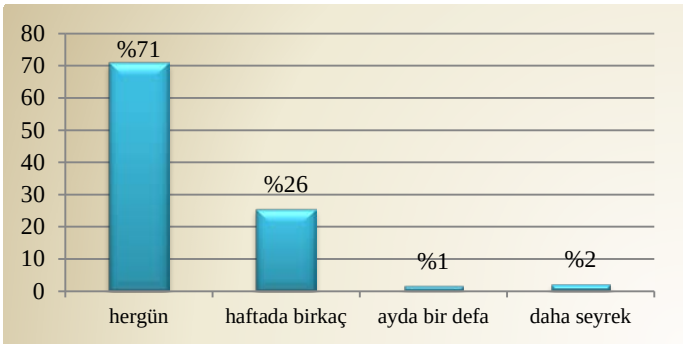
Grafik 3'de görüldüğü gibi, çalışmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının bilgisayar kullanım amaçları %98 oranında internet kullanımı, %82 oranında ödev hazırlama, %76 oranında sunu hazırlama, %57 oranında nota yazımı ve %45 oranında müzik kaydı olarak sıralanmaktadır.

Grafikte ancak %7'lik dilimde yer bulabilen interaktif eğitim seçeneğinin oran olarak oldukça düşük düzeyde kalması dikkat çekicidir. İnteraktif eğitim gibi bireyi akademik anlamda geliştiren ve destekleyen bir

yöntemin oldukça düşük düzeyde gerçekleşmiş olması, bu yöntemin katılımcı öğretmen adayları tarafından yeterince tanınmamasına bağlanabilir.

Bu bulgular,Yanık tarafından 2010'da yapılmış olan "Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Okuryazarlık Algıları ile İnternet Kullanımına Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki" isimli araştırmadan elde edilen benzer bulgularla birbirini destekler niteliktedir.

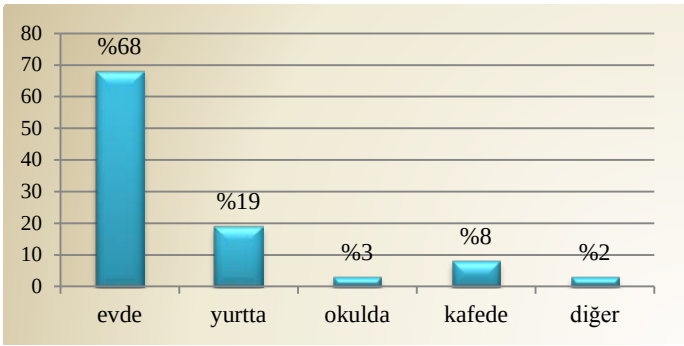
4. Müzik Öğretmeni Adaylarının İnterneti Kullanma Sıklığı

Grafik 4. Müzik Öğretmeni Adaylarının İnterneti Kullanma Sıklığı

Grafik 4'de görüldüğü gibi, çalışmaya katılan öğretmen adaylarının %71'i her gün, %26'sı haftada birkaç gün interneti kullanmaktadır. Bu durum, internetin öğretmen adayları tarafından yoğun bir biçimde kullanıldığını göstermektedir. Grafikte, toplamda %3'lük dilimde yer alan öğretmen adaylarının ise, kaldıkları yerlerde veya bulundukları ortamlarda internet erişimine sahip olmadıkları düşünülebilir.

5. Müzik Öğretmeni Adaylarının İnternete Bağlandıkları Ortam

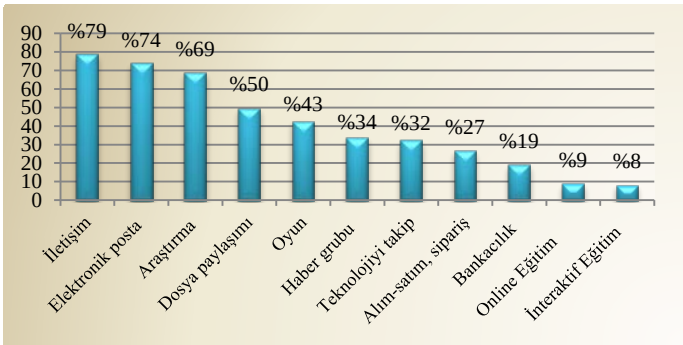

Grafik 5. Müzik Öğretmeni Adaylarının İnternete Bağlandıkları Ortam

Grafik 5'de görüldüğü gibi, çalışmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının %68'inin evde, %19'unun yurtta, %8'inin kafede, %3'ünün okulda ve %2'sinin ise diğer ortamlarda interneti kullandıkları söylenebilir.

Katılımcı müzik öğretmeni adaylarının kaldıkları ev ortamlarından internete rahatlıkla erişebiliyor olmaları, aslında interaktif veya online eğitim için uygun bir çalışma ortamına sahip olduklarını ve sözü edilen eğitim yöntemlerinden rahatlıkla yararlanarak kişisel gelişimlerini destekleyebileceklerini göstermektedir.

6. Müzik Öğretmeni Adaylarının İnterneti Kullanma Amaçları

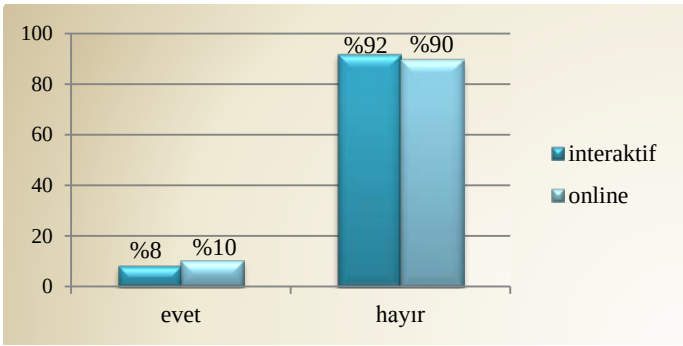
Grafik 6. Müzik Öğretmeni Adaylarının İnterneti Kullanma Amaçları

Grafik 6'da görüldüğü gibi, çalışmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının internet kullanım amaçları %79 oranında iletişim, %74 oranında elektronik posta, %69 oranında araştırma, %50 oranında dosya paylaşımı, %43 oranında oyun olarak sıralanabilir.

İnterneti online veya interaktif eğitim için kullanan katılımcı öğretmen adayı oranının %17 seviyesinde kalması dikkat çekicidir. Bu veriler ışığında katılımcı öğretmen adaylarının internet kullanımında eğitim etkinliklerini diğer amaçların oldukça gerisinde düşündükleri söylenebilir.

Bu bulgu ile DİE'nin 2005 Haziran ayında yaptığı "Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı" başlıklı araştırmasından elde edilen bulguların birbirini desteklediği görülmektedir (akt. Atav, Akkoyunlu ve Sağlam, 2006: 38).

7. Müzik Öğretmeni Adaylarının Alanları ile İlgili İnteraktif veya Online Eğitim Alma Durumları

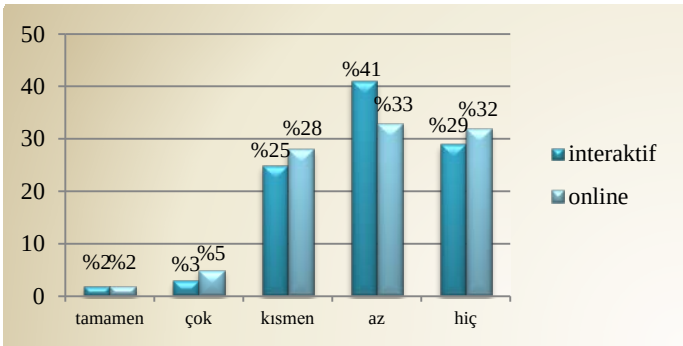

Grafik 7. Müzik Öğretmeni Adaylarının Alanlarıyla İlgili İnteraktif veya Online Eğitim Alma Durumları

Grafik 7'de görüldüğü gibi, çalışmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının tamamına yakını eğitim yaşamlarının herhangi bir döneminde alanları ile ilgili interaktif veya online eğitim almadıklarını ifade etmişlerdir. İnteraktif veya online eğitim aldığını ifade eden aday öğretmen sayısı ise %8 ila %10 oranındadır.

Bu veriler ışığında genel olarak katılımcı öğretmen adaylarının alanlarına yönelik interaktif ve online eğitim almadıkları veya sözü edilen bu eğitimle ilgili herhangi bir deneyime sahip olmadıkları söylenebilir.

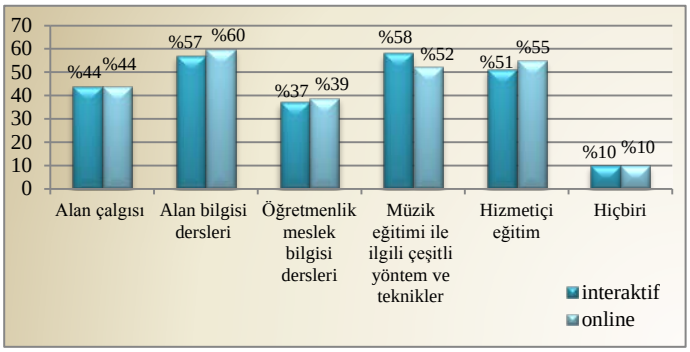
8. Müzik Öğretmeni Adaylarının Alanları ile İlgili İnteraktif ve Online Eğitimler Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları

Grafik 8. Müzik Öğretmeni Adaylarının Alanları ile İlgili İnteraktif ve Online Eğitimler Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları

Grafik 8'de görüldüğü gibi, çalışmaya katılan müzik öğretmeni adayları %70 oranında interaktif eğitim hakkında, %65 oranında online eğitim hakkında alanlarına yönelik bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmiştir. Sözü edilen eğitim yöntemlerine dair alan bilgisine sahip olduğunu ifade eden aday öğretmen oranı ise %5 ila %7dir. %25 civarında öğretmen adayı konuya ilişkin net bir yanıt vermemiştir. Bu veriler ışığında genel olarak katılımcı öğretmen adaylarının müzik eğitimi alanına yönelik interaktif ve online eğitime dair yeterince bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir.

9. Müzik Öğretmeni Adaylarının İnteraktif veya Online Eğitim Yoluyla Almak İstedikleri Mesleki Alan Eğitimleri

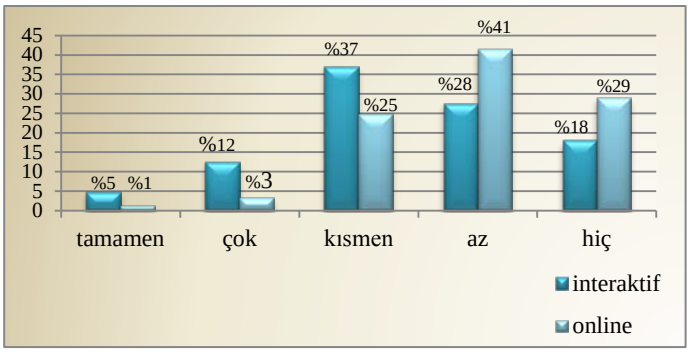
Grafik 9. Müzik Öğretmeni Adaylarının İnteraktif veya Online Eğitim Yoluyla Almak İstedikleri Mesleki Alan Eğitimleri

Grafik 9'da görüldüğü gibi, çalışmaya katılan müzik öğretmeni adayları %44 oranında bireysel çalgı eğitimlerini interaktif veya online eğitim yöntemi ile desteklemek istediklerini ifade etmiştir. Alan bilgisi derslerinde interaktif veya online eğitimden yararlanmak istediklerini ifade edenlerin oranı %57 ila %60'dır. Katılımcı öğretmen adaylarının yarısı, müzik eğitimi ile ilgili çeşitli yöntem ve tekniklerin öğrenimi ile hizmet içi eğitimler sırasında interaktif veya online eğitimden yararlanılabileceğine dair görüş bildirmişlerdir. Sözü edilen eğitim yöntemlerini eğitimlerinin herhangi bir alanında hiçbir biçimde kullanmak istemeyenlerin oranı ise %10 olarak gerçekleşmiştir. Bu veriler doğrultusunda genel olarak katılımcı öğretmen adaylarının interaktif veya

online eğitimi, çevrelerindeki eğitim ortamlarında yaygın bir biçimde kullanılmamasına ve yeterli düzeyde tanımamalarına rağmen, gelişimlerine katkı sağlayacağına olan inançla yayarlanmak istedikleri söylenebilir.

Bu bulgular, Akkoyunlu tarafından 2002'de yapılmış olan "Öğretmenlerin İnternet Kullanımı ve Bu Konudaki Öğretmen Görüşleri" isimli araştırmadan elde edilen benzer bulgularla birbirini destekler niteliktedir.

10. Müzik Öğretmeni Adaylarının İnteraktif veya Online Eğitim Yoluyla Bireysel Çalgılarını Geliştirebileceklerine Olan İnançları

Grafik 10. Müzik Öğretmeni Adaylarının İnteraktif veya Online Eğitim Yoluyla Bireysel Çalgılarını Geliştirebileceklerine Olan İnançları

Grafik 10'da görüldüğü gibi, çalışmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının %70'i online eğitim yoluyla, %46'sı interaktif eğitim yoluyla bireysel çalgılarını geliştirebileceklerine inanmadıklarını ifade etmişlerdir. Konuya ilişkin net bir görüş belirtmeyen öğretmen adaylarının oranları interaktif eğitim için %37, online eğitim için %25'dir. İnteraktif eğitim yoluyla bireysel çalgısını geliştirebileceğini düşünenlerin toplam oranı %17'de kalırken bu görüş online eğitim için %4'e kadar düşmektedir.

Bu veriler doğrultusunda katılımcı öğretmen adaylarının genel olarak çalgı gelişimi açısından interaktif ve online eğitimine inanmadıkları söylenebilir. Ancak interaktif eğitim ile online eğitim arasındaki %13 oranındaki farklılığın, interaktif eğitimin internet ve CD ortamında online eğitime göre daha yaygın olmasına ve daha fazla tanınmasına bağlanabilir. Ayrıca her iki yöntem için de "kısmen" seçeneğini işaretleyen adayların, bu yönteme olan inançla ilgili net bir fikirleri olmadığı ve ülkemizde yeni yeni yaygınlaşmakta olan bu eğitimler ile ilgili yeteri kadar bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Eğitimin niteliğinin artırılması ve öğrenciye eğitim yoluyla kazandırılmak istenen davranış değişikliklerinin kalıcı hale getirilmesi, yeni yaklaşımların ve yöntemlerin yeri geldikçe kullanılması ile doğrudan ilişkilidir. İnteraktif ve online eğitim yöntemleri de bu yeni yöntemler arasında sayılabilir. İnteraktif ve online eğitim yöntemlerinden pek çok alanda yararlanıldığı gibi müzik eğitimi alanında da giderek artan bir oranda yararlanılmaktadır. Sözü edilen eğitim yöntemlerinin müzik eğitimi alanında niteliği artırıcı etkileri olacağı düşünülmekle birlikte öğrenciler tarafından yeterince tanınmadığı da bilinmektedir.

Katılımcı öğretmen adaylarının büyük bölümünün kişisel bilgisayar sahibi olmaları ve bilgisayarı yaygın bir biçimde kullanmaları, adayları interaktif ve online eğitim yöntemlerinden yararlanabilmeleri bakımından avantajlı bir konuma getirecektir. Bilgisayarın katılımcı öğretmen adayları tarafından yoğun bir biçimde kullanılıyor olması, adaylara bilgisayar kullanım alışkanlığı kazandırdığı gibi zaman içinde birer bilgisayar okuryazarı olmalarına da katkı sağlayacaktır.

Bilgisayarı hemen her gün kullanan öğretmen adaylarının kullanım amaçları; internet kullanımı, ödev hazırlama, sunu hazırlama, nota yazımı ve müzik kaydı olarak sıralanmaktadır. Ancak adayların CD ortamındaki eğitim materyallerinin kullanılmasına ilişkin hiçbir ifadelerinin bulunmaması, interaktif eğitim CD'lerinin çok kısıtlı olmasından ve buna bağlı olarak da yeterince tanınmamasından kaynaklanmaktadır.

Katılımcı öğretmen adaylarının internet kullanım amaçları; iletişim, elektronik posta, araştırma, dosya paylaşımı ve oyun olarak sıralanmaktadır. İnterneti online veya interaktif eğitim için kullanan katılımcı öğretmen adayı oranı ise oldukça düşüktür.

Bilgisayarı ve interneti, interaktif eğitim amacıyla kullandığını ifade eden adayların sınırlı sayıda olması, eğitim geleneğinde ve ders içi-ders dışı etkinliklerde bu yönteme yeterince yer verilmemesine bağlanabilir. Sözü edilen yöntemde kullanılan eğitim materyallerinin yaygın olmaması, Türkçe materyal bulmada yaşanan sıkıntılar, her alana yönelik materyal bulunmaması ve var olan materyal ve eğitimlerin de oldukça pahalı olması kullanım olanaklarını kısıtlamaktadır. Bunun yanında eğitim ortamlarında bu eğitimleri gerçekleştirebilecek kapasitede donanımların bulunmaması öğretim elemanlarının bu yöntemden yararlanmasını zorlaştırmaktadır.

Katılımcı öğretmen adayları, eğitimde niteliği artırıcı pek çok yönü olan interaktif ve online eğitim yöntemlerinden öncelikle alan bilgisi derslerinde ve müzik eğitimi ile ilgili çeşitli yöntem ve tekniklerin öğretiminde, sonrasında ise meslek hayatlarına destek olacak hizmet içi eğitimlerde faydalanabileceklerine inanmaktadır.

Katılımcı öğretmen adayları mesleki yaşantılarında önemli bir yere sahip olan çalgı eğitimlerini %50 oranında interaktif eğitim yöntemiyle destekleyebileceklerini düşünürken, bu oran online eğitim için %30'a düşmektedir.

Katılımcı öğretmen adaylarının hem okul yaşantılarında hem de mesleki yaşantılarında önemli bir yere sahip olan çalgı eğitimlerini interaktif veya online eğitimle destekleyebileceklerine dair inancın beklenilen seviyede olmaması; sözü edilen yöntemlerin geleneksel eğitim yöntemindeki öğretmen öğrenci iletişimini yeterince karşılayamamasına, çalgı eğitiminde bu tür bir eğitimin yaygın olarak kullanılmamasına, bu eğitim için gerekli olan internet hızının ve donanımın okullarda yaygın olarak bulunmamasına, öğrencilerin bu yöntemlerle yapılan bir çalgı eğitim modelini bilmiyor olmalarına ve öğrencilerin kendi kendine sistemli bir çalışma bilincine sahip olmamalarına bağlanmaktadır.

Bu sonuçlar ışığında;

- Uzmanlar tarafından müzik öğretmenliği anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanlarına bu yöntemleri tanıtıcı bilgilerin verilmesi,
- Bölümlerin fiziki donanımlarının bu tür eğitimlere uygun hale getirilmesi,

- Uzmanlardan oluşan çalışma grupları ile müzik eğitimine yönelik özel programlar üretilmesi amacıyla projeler hazırlanmasının kurumlar tarafından desteklenmesi,

- Yaygın olarak kullanılan programlar tespit edilerek Türkçeleştirilmesinin sağlanması,

- Uygun eğitim ortamları ve teknik sisteme sahip okullar arasında online eğitim yoluyla bilgi paylaşımının sağlanması,

- Türk eğitim sisteminin yapısına ve hedeflerine uygun yeni interaktif eğitim materyallerinin üretiminin sağlanması,

- Öğrencilerin kullanabilecekleri siteler ve programların öğrencilere tanıtılarak işlevselliği hakkında bilgilendirilmesi,

- Öğrenciler arasında sözü edilen yöntemlerin yaygın bir biçimde kullanılmasının teşvik edilmesi gibi öneriler getirilebilir.

KAYNAKLAR

Akkoyunlu, B. (2002). Öğretmenlerin İnternet Kullanımı ve Bu Konudaki Öğretmen Görüşleri, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22: 1-8, Ankara.

Arapgirlioğlu, H. (2003). "Müzik Teknolojisi ve Yeni Yüzyılda Müzik Eğitimi", Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, 30-31 Ekim 2003, s.160-164, İnönü Üniversitesi, Malatya.

Atav, E., Akkoyunlu, B. ve Sağlam, N. (2006). Öğretmen Adaylarının İnternete Erişim Olanakları ve Kullanım Amaçları, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30: 37-44, Ankara.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, E. Ö. ve diğerleri. (2008). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Pegem Akademi, Ankara.

Can, M. C. (2000). Müzik Eğitiminde İnteraktif Bilgisayar Uygulamaları, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2: 127-134, Ankara.

Can, M. C. (2002). Müzik Eğitiminde Multimedia Bilgisayarlar ve Multimedia Veri Tipleri, 29.10. 2002, Gazi Üniversitesi Müzik Eğitiminde Teknoloji Ders Notları, Ankara.

Kaya, G., Altun, A. (2009). E-Öğrenme Ortamları İçin Özlü Sözler Ontolojisi ve Görselleştirme Yazılımı Geliştirilmesi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 36: 136-147, Ankara.

Levendoğlu, N. O, (2004). "Teknoloji Destekli Çağdaş Müzik Eğitimi", 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi, 7-10 Nisan 2004, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

Yalçınkaya, B. (2007). "Gelenekli Müziklerin Araştırılmasında Bilgisayar Destekli İstatistiksel Analiz Yöntemi", 38. ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi Müzik Kültürü ve Eğitimi, 10-15 Eylül 2007, Ankara.

Yanık, C. (2010). Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Okuryazarlık Algıları ile İnternet Kullanımına Yönelik Tutumları Arasındaki İlişki, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 39: 371-382, Ankara.

Yazıcı, S. (2004). E-Öğrenme, İnsan Kaynakları Eğitiminde Stratejik Dönüşüm, Alfa Yayınları, İstanbul.